

POSTANOWIENIE

30 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 30 maja 2025 r. w Warszawie
zażalenia B. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ś.
na postanowienie Sądu Rejonowego w Lwówku Śląskim
z 22 stycznia 2025 r., I WSC 1/25 (I Cz 13/24),
w sprawie z wniosku B. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ś.
z udziałem A.G.
o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu,

oddala zażalenie.

[J.T.]

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 12 listopada 2024 r., I Cz 13/24, Sąd Rejonowy w Lwówku Śląskim zmienił postanowienie tego Sądu w sprawie z wniosku B. sp. z o.o. w Ś. z udziałem A.G. w ten sposób, że odmówił nadania klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu w postaci aktu notarialnego.

Wnioskodawczyni wniosła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem postanowienia z 12 listopada 2024 r. Następnie Sąd Rejonowy w Lwówku Śląskim postanowieniem z 22 stycznia 2015 r. odrzucił tę skargę, wskazując, że zgodnie z art. 767⁴ § 3 k.p.c. jest ona niedopuszczalna, wobec czego podlega odrzuceniu na podstawie art. 424⁶ § 3 k.p.c.

Skarżąca wniosła zażalenie na postanowienie w przedmiocie odrzucenia skargi, zarzucając naruszenie: (1) art. 424⁶ § 3 w zw. z art. 767⁴ § 3 k.p.c.,

(2) art. 424⁶ § 3 k.p.c. oraz (3) art. 424⁸ § 1 k.p.c. Wnioskodawczyni zakwestionowała prawidłowość oceny o niedopuszczalności skargi, jak również kompetencję Sądu Rejonowego do samodzielnego odrzucenia tego środka zaskarżenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie podlegało oddaleniu.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że Sąd Rejonowy mógł dokonać samodzielnej oceny dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Argumentacja wnioskodawczyni, zgodnie z którą Sąd ten mógł odrzucić skargę nieopłaconą, wniesioną z naruszeniem art. 87¹ § 1 k.p.c. oraz taką, której braków strona nie usunęła w terminie, zdaje się nawiązywać do art. 424⁶ § 3 k.p.c. w brzmieniu sprzed 21 sierpnia 2019 r. *De lege lata* jest jednak oczywiste, że sąd, do którego wpłynęła skarga, może odrzucić ją także z innych przyczyn - wprost wynika to z przywołanego przepisu. Stanowisko skarżącej stanowi zatem wynik nieporozumienia co do treści obowiązującego prawa. Wypada przy tym nadmienić, że z uwagi na czas dokonywania czynności w niniejszej sprawie oczywiste jest stosowanie aktualnie obowiązujących przepisów prawa.

Skoro zatem Sąd Rejonowy mógł odrzucić skargę samodzielnie, to konieczne staje się zbadanie tego, czy istotnie podlegała ona odrzuceniu jako niedopuszczalna. Także w tej kwestii stanowisko skarżącej jest jednak obiektywnie nieprawidłowe. Rzecz bowiem w tym, że stosownie do art. 424¹ § 1 k.p.c. można żądać stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego wyroku w drodze innych środków prawnych przysługujących stronie na podstawie kodeksu nie było i nie jest możliwe. Unormowanie to – na mocy art. 13 § 2 k.p.c. – stosuje się odpowiednio w postępowaniu egzekucyjnym, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

Wobec powyższego mogłoby się zatem wydawać, że w sprawie konieczne jest zbadanie, czy postanowienie w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności jest postanowieniem co do istoty sprawy (a ściślej: że odpowiednie stosowanie tego przepisu w postępowaniu egzekucyjnym obejmuje możliwość wniesienia omawianej

skargi od postanowienia tego rodzaju). Sąd Rejonowy trafnie wskazał jednak, że istnieje przepis szczególny, wprost wyłączający możliwość wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia od rozstrzygnięcia zapadłego w postępowaniu egzekucyjnym. Przepisem tym jest art. 767⁴ § 3 k.p.c., zgodnie z którym w sprawach egzekucyjnych skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie przysługuje.

Unormowanie powyższe obejmuje także postępowanie w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności. Wynika to już z systematyki Kodeksu - omawiane unormowanie należy do Działu I (Organy egzekucyjne, ich właściwość i postępowanie w ogólności) Tytułu I (Przepisy ogólne) Części trzeciej (Postępowanie egzekucyjne) Kodeksu postępowania cywilnego, a problematyka tytułów egzekucyjnych i klauzuli wykonalności unormowana jest w dziale kolejnym. Postępowanie w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności jest zatem - na gruncie systematyki Kodeksu - postępowaniem egzekucyjnym. Stanowisko to jest utrwalone w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. postanowienia SN z: 24 kwietnia 2013 r., III CNP 13/13; 10 grudnia 2010 r., II CNP 76/10; 15 czerwca 2022 r., III CZ 218/22, podobnie uchwała SN z 26 lutego 2021 r., III CZP 22/20).

Analogiczny wniosek wypływa także z uzasadnienia rządowego projektu ustawy z dnia 22 lipca 2010 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny, ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy - Prawo upadłościowe i naprawcze (druk Sejmu VI kadencji nr 2525), którą to ustawą wprowadzono art. 767⁴ § 3 k.p.c. We wspomnianym uzasadnieniu wprost stwierdzono, że „skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem orzeczenia przysługuje tylko od prawomocnych wyroków sądu drugiej instancji kończących postępowanie w sprawie, oraz postanowień co do istoty sprawy kończących postępowanie, wydanych przez sąd drugiej instancji w postępowaniu nieprocesowym, w postępowaniu o uznanie i stwierdzenie wykonalności orzeczeń sądów państw obcych oraz w postępowaniu o uznanie i stwierdzenie wykonalności wyroku sądu polubownego wydanego za granicą lub ugody zawartej przed sądem polubownym za granicą”, a od „innych prawomocnych orzeczeń, w tym w szczególności wydanych w postępowaniu egzekucyjnym oraz upadłościowym i naprawczym, skarga nie przysługuje”.

Wobec powyższego zaskarżone postanowienie było prawidłowe, a zażalenie podlegało oddaleniu na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c.

Beata Janiszewska

[J.T.]

[r.g.]